

A. Γνήσια ή κανονική

Το υποκείμενό της δεν έχει σχέση, ούτε συντακτική ούτε νοηματική, με τους όρους του ρήματος της πρότασης. Είναι μετοχή κάθε χρόνου ενεργητικής ή παθητικής φωνής.

ανάλυση

α) Το υποκείμενο της μετοχής τρέπεται σε υποκείμενο του ρήματος της δευτερεύουσας πρότασης (σε ονομαστική).

β) Η μετοχή γίνεται ρήμα ίδιας φωνής με τη μετοχή.

Curat et providet ne, intercepta epistula, nostra consilia ab hostibus cognoscantur. (XLV)

Curat et providet ne, si epistula intercepta sit, nostra consilia ab hostibus cognoscantur

Η μετοχή αυτή είναι τυπικά μόνο γνήσια, γιατί το ρήμα εξάρτησης είναι παθητικής φωνής. Ουσιαστικά είναι ιδιάζουσα - νόθη, γιατί το ποιητικό αίτιο ταυτίζεται με το λογικό υποκείμενο (= ποιητικό αίτιο) του ρήματος εξάρτησης.

B. Ιδιάζουσα ή νόθη

Το υποκείμενό της δεν έχει σχέση, ούτε συντακτική ούτε νοηματική, με τους όρους του ρήματος της πρότασης. Είναι πάντοτε μετοχή παθητικού παρακειμένου σε αφαιρετική πτώση. Το εννοούμενο ποιητικό αίτιο της μετοχής ταυτίζεται συντακτικά - νοηματικά με το υποκείμενο του ρήματος. Αν και είναι μετοχή παθητικού παρακειμένου, στην μετάφρασή της χρησιμοποιούμε ενεργητική σύνταξη.

ανάλυση

α) Η παθητική σύνταξη τρέπεται σε ενεργητική.

β) Το ποιητικό αίτιο (που εννοείται) τρέπεται σε υποκείμενο του ρήματος της δευτερεύουσας πρότασης.

γ) Το υποκείμενο της μετοχής τρέπεται σε αντικείμενο του ρήματος της δευτερεύουσας πρότασης (σε πτώση αιτιατική).

deletis legionibus [ποιητικό αίτιο: a Gallis] (XXI)

[cum legiones deletae essent a Gallis ή postquam/ ubi/ ut legiones deletae essent a Gallis]

cum Galli legiones delevisent ή postquam/ ubi/ ut Galli legiones deleverunt.

Όλες οι περιπτώσεις ιδιάζουσας αφαιρετικής απόλυτης των προς εξέταση κειμένων μετατρέπονται σε χρονικές προτάσεις που δηλώνουν το προτερόχρονο.

Γ. Ιδιόμορφη ή ατελής

Αφαιρετική απόλυτη χωρίς καμία μετοχή, αλλά με ένα όνομα ή αντωνυμία ως «υποκείμενο» και με ένα ουσιαστικό (που δηλώνει αξίωμα, ηλικία, επάγγελμα) ή ειδικό επίθετο ως κατηγορηματικό προσδιορισμό.

Brenno duce (XXI)

cum Brennus dux esset ή cum Brennus dux erat

Το φαινόμενο αυτό συμβαίνει επειδή υπάρχει ανάγκη χρήσης της μετοχής ενεστώτα του *sum*, η οποία δεν υφίσταται στα λατινικά. Την μετοχή δεν μπορούμε να την εννοήσουμε, αφού ό,τι λείπει σε μια γλώσσα δεν είναι δυνατόν να το σκέφτονται εκείνοι που την μιλούν.